

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työllänsuostien äänikannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinnot Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:

One year \$1.50 — 6 months 90c

IN CANADA:

One year \$1.75 — 6 months \$1.05

Toimitus:

HELMI MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ OSOTTA:

Uusia 65
Uudistuksia 23
Katkaistu —

KIRJEENVAIHTAJILLE

Olisi suotava, että kirjoittaisanne Toverittaren, mainitsitte nimenne ja osoitteenne. Alkää myöskään kirjoittako lyijykynällä, ettei kirjoitus kulu hämäräksi. Heittäkää pois se tapa, että kirjoitatte molemmin puolin paperia.

Alkää pahastuko siitä, jos kirjoitteenne on vähän karsittu ja jätetty pois kovin vanhoja iltapäivä y. m. On myös sattunut, että on useampi kirjoittanut uutisessaan samaa asiaa. Viimeksi tulleita en ole julaisut. Alkää siitä pahastuko, vaan lähettäkää uutta.

NAISTEN ÄÄNIOIKEUS

Virkaatekävä ylisyyttäjä Frierson on ilmoittanut Tennesseeen kuvernöörille, että tämä voi laillisesti kutsua valtion lainlaatikunnan ylimääräiseen istuntoon käsittelemään muutosesitystä perustuslakiin äänioikeuden laajentamisesta naisille on ilmoitettu Valkosesta talosta.

Tämä antaa toivoa äänioikeustaistelijoille, että muutosesitys mahdollisesti tulee vielä hyväksyttäväksi ennen ensi syksyn vaaleja.

Friersonin päätös seurasi presidentti Wilsonin kuvernööri Robertsille lähettämää pyyntöä, että tämä kutsuisi Tennesseeen lainlaatikunnan koolle hyväksymään naisten äänioikeutta koskevan esityksen perustuslakiin, niin että Tennessee, demokraattinen valtio, muodostaisi 36:n naisten äänioikeutta kannattavan valtion, jotta naiset voisivat äänestää yli maan ensi vaaleissa.

Kuvernööri Roberts on suosiollinen naisten äänioikeudelle ja Naistenpuolueen johtaja, neiti Alice Paul, vakuuttaa, että äänioikeusesitys varmasti hyväksytään Tennesseeessä. Naiset pitävät näitä tapahtumia voitokkaana loppuna 50-vuotta kestäneelle äänioikeustaistelulle Yhdysvalloissa.

ÄÄNIOIKEUSNAISTEN SUUNNITELMIA

Kansainvälisessä Naisten äänioikeusliiton kokouksessa Genevessä on Mrs. Josephus Daniels tehnyt seuraavan vetoomuksen naisille kaikkialla: "Pois

lapsityö ja hikipajajärjestelmä. Kunnollisesta työstä kunnollinen palkka." Voivathan ne porvarinaisetkin kokouksissaan tehdä inhimillisiä esityksiä, mutta se on toinen asia, tuleeko ne käytännössä otetuksi huomioon. Kukapa muuten enempi tarvitsee lapsityön ja hikipajojen tuotteita kuin porvarinaiset. Tuskinpa he jokapäiväisessä elämässään muistavatkaan, mitä hikeä ja tuskaa he kantavat "hepenissään" ympärillään. Saatetaan niitä hyväksyä suunnitelmia siitä huolimatta kokouksissa esittä. **Pois lapsityö ja pois hikipajajärjestelmä**, se on meidän todellinen vaatimuksemme. Siihen vaatimukseen kannattaa työllänsuostienkin huomiota kiinnittää.

LAPSISSA ON TULEVAISUUS

(Mukaeltu suomennos.)

Jos me käsitämme, että lapsissa on tulevaisuus, ettei mikään opetus, joka todella on opiksi, voi olla liiaksi kallista, niin me myöskin tietäisimme, että kaiserin vaara, joka vaati 332 tuhannen miljoonan dollarin kuluksen, ei ollut yhtään painavampi kuin tietämättömyyden vaara, eikä mikään huomisen valtakunta nimittä itseään siviilisyöksi joka ei anna jokaiselle ihmiselle koulu- ja ammattiopeutusta vapaasti parhaiten opettajien alaisena, mitä rahalla voi palkita.

Mailma ei ole koskaan ottanut lastenkasvatusta vakavasti Itsekkäiden oman elämän iankaikkisuuden haaveilujen johtamana olemme unohtaneet todellisen ja käytännöllisen kuolematonmuuden lasten-lasten loppumattomassa elämänsarjassa. Etsimällä oman sielunne täydellisyyttä olemme vieroneet ja hylkineet tulevien sukupolvien mahdollista kohottamista. Taikka jos vaivumme epätoivoon elävien ihmisten hyvinvoinnin suhteen, hyppäämme me heti joutavaan haaveiluun tuhansista vuosista, jotka tuleman pitää, sen sijaan että työskentelisimme jatkuvasti ja väsymättä tulevan sukupolven hyvinvoinnin puolesta.

Kaikki meidän arvoituksemme kohdistuvat lapseen. Kaikki toivomme, kaikki uneksimiseemme on lapsistamme. Onko oma elämämme epäonnistunut? Antakaamme sen opetuksen johtaa lapsiamme välttämään saman kohtalon. Onko kansanvalta epäonnistunut? Kasvattakaamme lapsemme sellaisiksi kansalaisiksi jotka saattavat sen onnistumaan. Onko rikkaus liian raskas, liian yksinkertaista, liian helposti varastettua? Kasvattakaamme työlläisiä siten, että heillä on kunniantuntoa, tietoisuutta ja aivoja. Halveksimme naisia? Kasvattakaamme heistä työlläisiä ja ajattelijoita eikä leikkikaluja, jos tuleva sukupolvi apinoisi meidän pahimpia erehdyksiämme. Halveksimme tummia kansoja? Selittäkäämme lapsille sen turmiollisuutta, opeuttakaamme heille, että neekerin tai kiinalaisen halveksiminen on yhteisymmärrykselle vaarallista. Haluaisimmeko me ihmiskunnan jotakin tekevän? Jos, niin lapsille on se käsitys kasvatettava, joille on loppumaton aika sitä tehdä ja loppumattomat mahdollisuudet työskentelylle.

Onko tämä katsantokantamme kasvatuksesta? Ei ole ainakaan Englannissa, Amerikassa, Ranskassa tai Saksassa, mustien

keltasten tai valkosten keskuudessa. Kasvatus nykymailmalle on siedettävä pahe, joka meidän on kärsittävä. Me kierrämme sitä ja napisemme. Me teemme niin vähän kuin mahdollista ja ainoastaan pakotus ja uhkaava vaara saavat meidät tekemään yli keskiarvon. Jos tietämätön joukko tiedonhalussa kapinoi, me annamme heille tietoisuutta juuri sen verran että he rauhoittuvat. Jos, kuten mailmansodassa, löytyy liiaksi tietämättömiä sotilaita käyttämään murhakoneita, opetamme me heidät niitä käyttämään. Jos nouseva rikkaus tarvitsee tietoisia työlläisiä, kiirehdimme me heitä opettamaan — lisätäksemme rikkautta. Mutta suuria, laajoja suunnitelmia ihmisten kehittämiseksi — tarkoituksella tehdä maailmasta tietoinen, ahkera, hyvä ja kaunis — löytyykö tässä maailmassa sellaista ohjelmaa? Sellaisen määrittäminen tuottaa säikähdyttä — tai naurua. Sellaista ei voida toteuttaa, se maksaa liian paljon.

Mitä on tehty yhdelle voidaan tehdä joukoille, jos vaan yrittää kyllin kauan ja sitkeästi. Mitä tulee sen kalleuteen — koko mailman rikkaus paitsi elämiseen ja entisten saavutusten ylläpitoon tarvittavat varat ovat ja tulisi olla lasten omaisuutta heidän kehittämisekseen.

Se on sanottu tarkoituksella. Yhdessä vuodessa, 1917, me kulutimme 96,700,000,000 sotaan. Me räjäytimme sen ilmaan murhataksemme, ruhoaksemme ja hävittäksemme Miksi? Siksi, että voimakkaat itsekkäät pyrkimysten sokeat ja raat rikokset pakottivat tämän helvetin kautta kulkevan tien ainoaksi näkyväksi tieksi taivaaseen. Me sen teimme. Olimme pakotettuja tekemään ja olemme iloisia että se on ohi. Mutta tyydyimmeko nyt kuluttamaan vähemmän mailman kehittämiseksi sellaiseksi, että tuollaisten voimien kohoaminen on mahdotonta?

Haluaammeko todella sotien lopettamista?

Kehittäkäämme myöskin tämän sukupolven lapsia sodan kulujen arvosta ja jos tarpeellista niin kymmenin kerroin niin paljon edestä.

Vuonna 1917 kulutettiin lastenkasvatukseen \$915,000,000. Ensi vuonna tulisi siihen käyttää vähintään kaksi miljoonaa. Meidän tulisi käyttää riittävästi varoja palkataksemme parhaimmat opetusvoimat, parhaimmat järjestäjät ja johtajat mitä on saatavissa, vaikka meidän tulisi keritä putipuhtaaksi liha- ja liikenestruutit. Meidän tulisi rakentaa kaikkialle käytännöllisimpiä, puhtaimpia ja viehättävimpiä kouluhuoneita mitä mailma tuntee ja meidän tulisi antaa jokaiselle amerikalaiselle lapselle tavallisen koulu-, korkeakoulu- ja yliopistokasvatuksen ja ammattiopeutusta elämisen ansaitsemiseksi.

Onko tämä unta?

Tyydyimmeko vähempään!

Ajakaamme meidän n.k. kasvatus-"probleemiamme": "Kuinka me voimme pitää lapsemme korkeakoulussa?" Ruokkimalla ja vaatettamalla ne. "Tuleeko meidän opettaa joukoille Latinaa, Kreikkaa ja matematiikkaa?" Jos ne ovat kenellekään opettamisen arvoiset, tarvitsevat joukot niitä eniten. "Kenen tulisi mennä yliopistoon?" Kaikkien.

Nämä kysymykset eivät ole "probleemeja". Ne ovat vain te-

kosyitä estääkseen ajan ja rahan kulutuksen tulevalle sukupolvelle. Kun meille annetaan kymmenen miljoonaa dollaria, mitä me voimme tehdä parhaiten kasvattaksemme miljoonan lasta? Todellakin vastaus olisi — tappaa niistä yhdeksänsataa yhdeksänkymmentä-tuhatta heti eikä hiljolleen ja tehdä jälle jääneestä kymmenestä-tuhannesta täysinopettuja miehiä ja naisia. Mutta kuka pani määräksi kymmenen miljoonaa dollaria? Kuka uskaltaa sanoa, ettei se saa olla kymmenentuhatta miljoonaa, kuten sen tulisikin olla? Te ja minä sanomme, vaikka sanoessamme teemmekin syntiä Pyhää Henkeä vastaan.

NEUVOSTO-VENÄJÄLLE LÄHETETÄÄN LÄÄKKEITÄ

Lääkkeillä ja kirurgisilla tarpeilla lastattu laiva on parhailaan matkalla Neuvosto-Venäjäälle, ilmoitetaan New Yorkista, Brooklynissä toimivan Venäjän Avustuskomitean välityksellä lähetetään näitä lääketarpeita avuksi miljoonille kärsiville. Ludwig Martens selittää komitealle lähettämässään kirjeessä, että yksi laiva lääketarpeita on jo matkalla ja toinen laivalasti lähetetään pian perästä.

Punaseen Ristin tiedonannossa kerrotaan seuraavaa:

"Odotellessa Amerikan Punaseen Ristin tarveaineiden saapumista, on kolme venäläistä lääkärää Varnassa Bulgariassa ryhtyneet eräässä sairaalassa käyttämään piikivestä valmistettuja leikkausveitsiä hoitaessaan kaupungin ulkopuolelle kerääntyneitä tuhansia pakolaisia. Lääkärit ovat turvautuneet näihin kivikauden aikuisiin työkaluihin uuden aikaisten työkalujen puutteessa. Vasta lohokettu piikivi on erinomaisen terävä ja ehdottomasti puhdas. Varnan sairaalassa oli ainoastaan kahdeksan leikkausveitsiä ja nekin liian ruostuneita käytettäväksi. Lääkkeitä sairaalassa oli ainoastaan kaksi varttia jodia ja pauraa magneetti sulfaattia. Naula soda sulfaattia ja sidetarpeita samassa määrässä. Leikkausveitsiä toimitetaan piikiviveitsillä, kunnes ehtii saapua Amerikan Punaseen Ristin sairaalatarpeita Konstantinopolista, jossa niitä parhaillaan puretaan laivasta. Bulgarian hovilääkäri, tri Bashikoff päätti ottaa käytäntöön piikiviveitset luuleikkauksia varten nähtyään, että pakolaisten haavat enimmäkseen ovat päänhaavoja. Muinaisloydöt osoittavat, että jo vanhanajan kansat toimittivat semmoisia leikkauksia piikiviveitsillä, kuten löydetyistä pääkalloista on voitu todistaa."

ASTORIAN TOVERITTAREN TARET

Pitäkääpä nyt mielessänne, että heinäkuun ajan kestävä Toverittaren levitys kilpailu, jonka on järjestänyt Astorian osasto. Nytpä on mukava nähdä, kenelle palkinnot joutuvat? "Sille kunnia, jolle kunnia tulee." Nyt vain on koetus siitä, kenelle se tulee! Tähän kilpailuun saa osaa ottaa jokainen mies tai nainen. Pääasia vain, kenellä on tämän ajan kuluessa suurin määrä TOVERITTAREN tilauksia.

Toveri Blom on luvannut kultaisen viitosen sille henkilölle erikoisena palkintona, joka hank-